

er Regeringens Agt — om dette er rigtigt, vil formentlig blive oplyst —, vil jeg kunne anbefale dette høje Ting at gaa med til Lovforslaget om Nedsættelse af et saadant Udvalg.

Carlsen-Skiødt: Det er karakteristisk, at Forhandlingerne om dette Lovforslag i dette høje Ting ikke har drejet sig om selve Lovforslaget eller dets Enkeltheder, men væsentligt har været optaget af en Begivenhed ovre i Ryslinge og Pastor Rørdams Forhold i det hele taget. Jeg mener, at man bør se noget anderledes paa det foreliggende Lovforslag, i alt Fald bør man, for saa vidt der bliver nedsat et Udvalg til at behandle det, ikke behandle det paa Grundlaget Ryslingesagen. Det Spørgsmaal, her er forelagt til Behandling, er stort og vidtrækkende, og det vil ikke bringe noget godt Resultat at gaa til denne Drøftelse med Lidenskab ud fra en øjeblikkelig Situation.

Jeg skal ikke komme væsentligt ind paa Ryslingesagen, der er sagt saa mange Ting om den, noget, der er rigtigt, og sikkert ogsaa noget, der ikke er rigtigt. Jeg vil mene, at man gør Ret i ikke at glemme, at Rørdam er nu ikke en Vilhelm Birkedal — det har man vist altid godt af at mindes i den Forbindelse. Det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen sagde om denne Sag, at Kirkeministeren havde Loven paa sin Side. Jeg tror ogsaa, at den store Del af det danske Folk, maaske hele Folket, har den Opfattelse, at Kirkeministeren har Loven paa sin Side, og derfor forekommer det mig, at der er meget liden Grund til at bebrejde Kirkeministeren hans Optræden i dette Spørgsmaal, saaledes som man har gjort her i Salen. Der er ikke saa faa her i Landet — og det er ikke de ringeste af den danske Menighed —, som har den Opfattelse, at Kirkeministeren har optraadt som en Kirken god Mand i dette Spørgsmaal. For øvrigt sker der jo ikke Pastor Rørdam nogen Uret. Der er jo, som den højtærede Socialminister udtalte, ikke væsentlig Forskel paa en Valgmenighedspræst og en Frimenighedspræst. Pastor Rørdam har ønsket ikke at indordne sig under det, der bliver krævet i den danske Folkekirke. Han kan saa fortsætte som Frimenighedspræst. Økonomisk vil det i alt Fald aldeles ikke berøre ham, og hans Forhold til den Menighed, der slutter sig om ham, vil ogsaa blive væsentligt det samme. Vi er mange, der ikke kan se anderledes paa det, end at det, der er sket i Ryslingesagen, er ganske ligefrem dette, at Pastor Rørdam selv har sat sig udenfor. De fra

konservativ Side gennem Ordføreren, det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen, faldne Udtalelser — og maaske nogle af mine Udtalelser vil gaa i samme Retning — har aldeles intet at gøre med at danne parlamentarisk Basis for Regeringen. Det ærede Medlem Hr. Povlsen mente at kunne benytte dette Argument, men det har jo intet med Virkeligheden at gøre, det er ganske klart udtalt ogsaa af mit Partis Formand.

Det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen anførte et Citat fra en af Holbergs Komedier, hvor der var en Kvinde, der mente, at det nye var bedre end det gamle. Det er for mig ogsaa med Hensyn til de Forhold, vi her staar overfor, et Spørgsmaal, der maa nøje overvejes, det er ikke paa Forhaand afgjort, at det nye altid er bedre end det gamle. Jeg vil gerne sige, at hvis det, der udtales i Slutningen af § 1: at det skal være det kommende Udvalgs Opgave ogsaa at tage under Overvejelse Formaalstjenligheden af en fuldstændig Adskillelse mellem Stat og Kirke, er Hovedmomentet i Lovforslaget, vil jeg paa Forhaand have store Betænkeligheder ved at slutte mig dertil. Menighedsarbejdet, det kirkelige Arbejde, har som Helhed haft gode Arbejdskaar under de kirkelige Forhold, vi hidtil har levet under, og jeg vilde være meget betænkelig ved pludselig og brat at forlade de gamle Veje, som er kendte og prøvede, for at gaa til noget nyt, som er ukendt og uprøvet.

Men jeg har forstaaet det saaledes, at Vægten heller ikke skal lægges væsentligt paa det sidste, men at man med Ret kan lægge Vægten paa selve Overskriften over Lovforslaget, som jo drejer sig om Nedsættelsen af et Udvalg, der skal undersøge Forholdet mellem Staten og Folkekirken. Naar man lægger Vægten herpaa, forandrer Forholdet sig ganske for mig. Jeg vil i denne Forbindelse se helt bort fra, at en Adskillelse mellem Staten og Folkekirken ogsaa efter min Mening afgjort kræver en Grundlovsændring, der sikkert ikke er saa lige at løbe til, men bortset fra dette vil jeg nære meget store Betænkeligheder ved at gaa med til en Adskillelse mellem Stat og Kirke, saa længe der ikke fra det store Flertal af de danske Menigheder foreligger et bestemt Ønske i saa Henseende.

Jeg har imidlertid forstaaet paa den højtærede Kirkeminister, at han var villig til at gaa ind i en redelig Forhandling om Forholdet mellem Stat og Kirke, og det takker jeg for; jeg har den Opfattelse, at det vil være meget ønskeligt saavel for Statens som for Kirkens Vedkommende, at der blev